

Autoři: A.Kruk, M.Knoblau, S.Novio, T.Roedl, A.Kočová

Praha 2022

Úvod

S paní Miloslavou Šejvlovou jsme se seznámili na podzim 2021 díky projektu „Příběhy našich sousedů“. Začátkem ledna 2022 jsme se s naší pamětnicí setkali osobně. Především nás zajímalo, jak se Stodůlky za posledních šedesát let proměnily.

Paní Šejvlová nás provedla místy svého dětství, prošla s námi svou každodenní cestu do školy z Vidoule do Stodůlek a seznámila nás s historií Stodůlek.

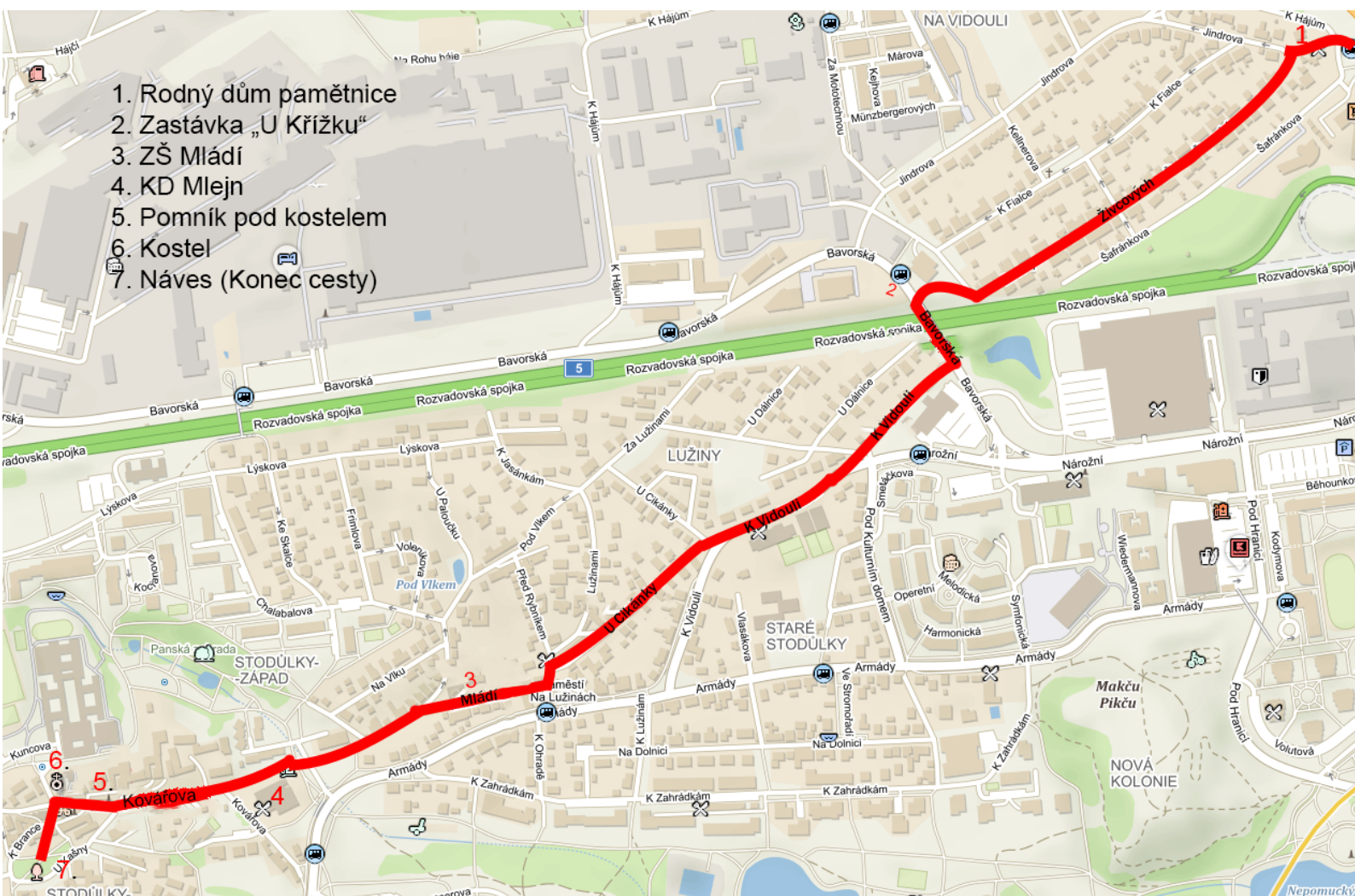
Na základě této procházky s pamětnicí vznikl námět této práce. Její nedílnou součástí je mapa s vyznačenými zastávkami, které seznamují s dějinami Stodůlek.

Při hledání informací nám také pomohla kronika Stodůlek napsaná Františkem Vlasákem.

Zájemcům o historii Stodůlek přejeme příjemné toulky starými Stodůlkami.

Mapa cesty

1. Rodný dům pamětnice
2. Zastávka „U Křížku“
3. ZŠ Mláď
4. KD Mlejn
5. Pomník pod kostelem
6. Kostel
7. Náves (Konec cesty)

1. U rodného domu pamětnice pod Vidoulí

Naše vycházka začíná v ulici Živcových u rodného domu paní Šejvlové. Východním směrem leží jedna z dominant Stodůlek Vidoule.

Vidoule je jeden z pražských kopců – stolová hora, která je chráněná jako přírodní památka. Jedná se o významné útočiště drobných živočichů a důležitý krajinný prvek. Z východu je Vidoule ohraničena silnicí spojující park Cibulka s Jinonicemi, na západní straně pak plynule přechází v louku obklopující stodůlecké sídliště.

Autor: S.Novio

2. Zastávka u křížku

Pár střípků z historie

V literatuře můžeme narazit na různé výklady názvu této obce. Antonín Profous se domnívá, že jde o zdvojnásobení slova stodola. Kronikář Vlasák se zmiňuje o hájovně s malou stodolou a od té odvozuje název obce. Jiná verze říká, že vesnice dostala jméno od důlků vytvořených povrchovým dolováním železné rudy, která se zde vyskytovala a vyskytuje. Stodůlky mohly vzniknout jako pradávná hornická osada. Také jméno kostela, sv. Jakub Starší, odkazuje na hornictví. Jakub Starší byl považován za patrona horníků.

První zmínka o Stodůlkách je z roku 1159.

Na přelomu 19. a 20. století došlo k rozsáhlé vilové zástavbě a vznikly nové části např. Vidoule.

Paní Šejvlová vzpomíná, jak okolo křížku chodila do školy. Během výstavby Rozvadovské spojky, ale křížek „zmizel“. Dnes ho najdeme v Šafránkově ulici.

3. Škola Mládí

Budova školy Mládí byla postavena roku 1908 a nahradila budovu staré školy, která nevyhovovala rostoucímu počtu dětí. Nová škola byla postavena na volném prostranství mezi starými Stodůlkami a Lužinami.

Škola dostala název „Jubilejní obecná škola císaře Františka Josefa I.“, a to z ní dělá nejstarší školu na Praze 13. Budova přežila obě světové války.

Od roku 2002 nese název „Základní škola, Praha 13, Mládí 135“.

Základní školu Mládí paní Šejvlová navštěvovala až od 4. třídy. Důvodem byl vysoký počet dětí. Do první třídy chodila do budovy v Kovářově ulici.

4. Výstavba Jihozápadního města

Od kulturního domu Mlejn vidíme rozsáhlou panelovou zástavbu.

V roce 1968 byla vypísána soutěž na výstavbu tzv. Jihozápadního města, a bylo už jen otázkou, kdy se Stodůlky (okres Praha – západ) stanou součástí Prahy. Došlo k tomu v roce 1974. Tehdy vznikla nová městská část s pojmenováním Praha – Jihozápadní Město.

Nová výstavba znamenala rozsáhlé bourání budov, které překážely při výstavbě silnic a panelových domů. Jako první zmizely budovy bývalého JZD (zemědělské družstvo) v prostoru někdejší cihelny, dále také zahrady a hospodářské budovy ve vrchní části obce a pod hřbitovem. Bourání postihlo 108 rodinných domů, 60 rodin se odstěhovalo do přiřazených bytů na různých pražských sídlištích. V místech bývalých zahrad byly postaveny nové panelové domy.

Paní Šejvlová si pamatuje pole a louky, které jsou dnes zastaveny.

Plán nové výstavby: Kronika Stodůlek

5. Pomník padlým

Pod kostelem stojí pomník obětem 1. a 2. světové války. V blízkosti také najdeme pomník obětem komunismu z roku 1993. Tento pomník patří k prvním v republice, který připomněl oběti komunistického režimu.

Autor: M. Knoblaui

6. Kostel sv. Jakuba Staršího

Původní kostel byl postaven v románském slohu na přelomu 12. a 13. století a byl zasvěcen sv. Jakubovi Staršímu.

Na začátku 20. století již nevyhovoval a v roce 1901 začala výstavba nového kostela. Byl postaven podle návrhu M. Krcha v pseudogotickém slohu.

V letech 1993-1994 probíhala rozsáhlá oprava chrámu, při které byl odstraněn polychromový vnitřní nátěr kostela, byly obnoveny věžní hodiny a původní gotický svatostánek byl přemístěn z presbytáře do levé části kostela.

Novogotický kostel sv. Jakuba Staršího je výraznou dominantou Stodůlek. Pravidelně se zde konají bohoslužby a spolupracuje s komunitním centrem sv. Prokopa ve Stodůlkách.

7.Náves

Naše cesta končí na návsi ve starých Stodůlkách. Nachází se zde stodoly a statky. U usedlosti čp. 7 je zachovaná pozdně barokní brána z roku 1802, usedlost čp. 11 U Tůmů z roku 1592 má krásný nový vzhled.

Celé území starých Stodůlek je už od roku 1995 prohlášeno vesnickou památkovou rezervací.

Autor: S.Novio

Zdroje:

D. Broncová: Praha 13 – Město uprostřed zeleně, nakl. MILPO MEDIA s.r.o., Praha 2006

O. Bastl: Z dějin stodůlecké farnosti, Portál, Praha 2003

F. Vlasák: Kronika obce Stodůlek

Kresby:

S. Novio, A. Kruk

Fotografie:

S. Novio, M. Knoblaue